

نقش بحران آب در سیاست خارجی کشورهای آسیای مرکزی - همگرایی یا واگرایی

*مسعود فولادی

کارشناسی ارشد روابط بین الملل از دانشگاه گیلان

چکیده

آسیای مرکزی به عنوان منطقه ای که بحران آب در آن همواره رو به فزونی می باشد نگرانی بسیاری از صاحب نظران منطقه و جهان را به خود جلب نموده است. دلیل بغرنج بودن بحران آب در این منطقه آن است که علاوه بر پیوند آن با مسائل زیست محیطی همچون خشک شدن دریاچه آرال و اثرات مخرب آن و همچنین صدمات به بخش های مختلف مانند کشاورزی، صنعت و ... هنوز آینده این بحران و نحوه برخورد کشورهای منطقه جهت حل کردن این مشکل مشخص نیست و در هاله ای از ابهام قرار گرفته است. این مقاله به دنبال آن است تا با تجزیه و تحلیل مهمترین مولفه ها و زمینه های همگرایی و واگرایی در منطقه آسیای مرکزی به این نکته برسد که در آینده، بحران آب در آسیای میانه کشورهای درگیر با آنرا را به سمت همگرایی سوق می دهد یا واگرایی. بر این اساس پرسش اصلی مقاله چنین است که نقش بحران آب در همگرایی یا واگرایی های آینده کشورهای آسیای میانه چگونه خواهد بود؟ یافته های مقاله حاکی از آن است که در آینده این تحولات کشور های منطقه با توجه به یکسری عوامل زمینه ای و زیر ساختی که غالبا ویژه آسیای مرکزی می باشند به سمت در گیری و تخصم میل می کنند، این احتمال درگیری زمانی در منطقه برای ما آشکارتر می شود که روند همگرایی و واگرایی این منطقه را در بستر و زیر ساخت های همکاری و عدم همکاری منطقه ای بررسی کنیم. اهمیت این زیرساخت ها به گونه ای است که ممکن است در مورد مساله ای مانند بحران آب در مناطق و شرایط مختلف به راهکار های متفاوتی از تقابل تا همکاری مبدل گردد.

واژگان کلیدی: آسیای مرکزی، سیاست خارجی، همگرایی، واگرایی، بحران آب